

RISANJE IN SLIKANJE

Umetniška gimnazija - likovna smer

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju v
slovenski Istri - likovna smer

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: risanje in slikanje

Izobraževalni program umetniške gimnazije - likovna smer, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri:

druge oblike samostojnega ali skupinskega dela: likovno ustvarjanje (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Aleksandra Dolenc Gojević, Gimnazija Velenje; Andreja Džakušič, Gimnazija Celje - Center; Darko Golija, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta; Svetlana Jakimovska Rodić, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; dr. Luka Jančič, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; Damijan Kracina, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; Primož Krašna, Zavod RS za šolstvo; Marko Krumberger, Gimnazija Nova Gorica; Jure Markota, Gimnazija Velenje; Nika Oblak, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; Nina Ostan, Zavod RS za šolstvo; Karel Plemenitaš, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; Maja Rak, Gimnazija Celje - Center; Peter Rau, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; dr. Jurij Selan, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta; mag. Apolonija Simon, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana; Mojca Šmit, Gimnazija Celje - Center; Nataša Tajnik Stupar, Gimnazija Velenje.

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-risanje-in-slikanje_um_lik-um_si_lik.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 251395075](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:zb-CN:251395075)

ISBN 978-961-03-1150-8 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, določil učni načrt risanje in slikanje za izobraževalni program umetniške gimnazije (likovna smer) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (likovna smer).

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in reptu dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspsit dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiarn aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solosores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Dijak
- » Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
 - » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
 - » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - » Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - » Omnim ut doluptur, quam consequ.
 - » *Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
 - » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
 - » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelli quam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

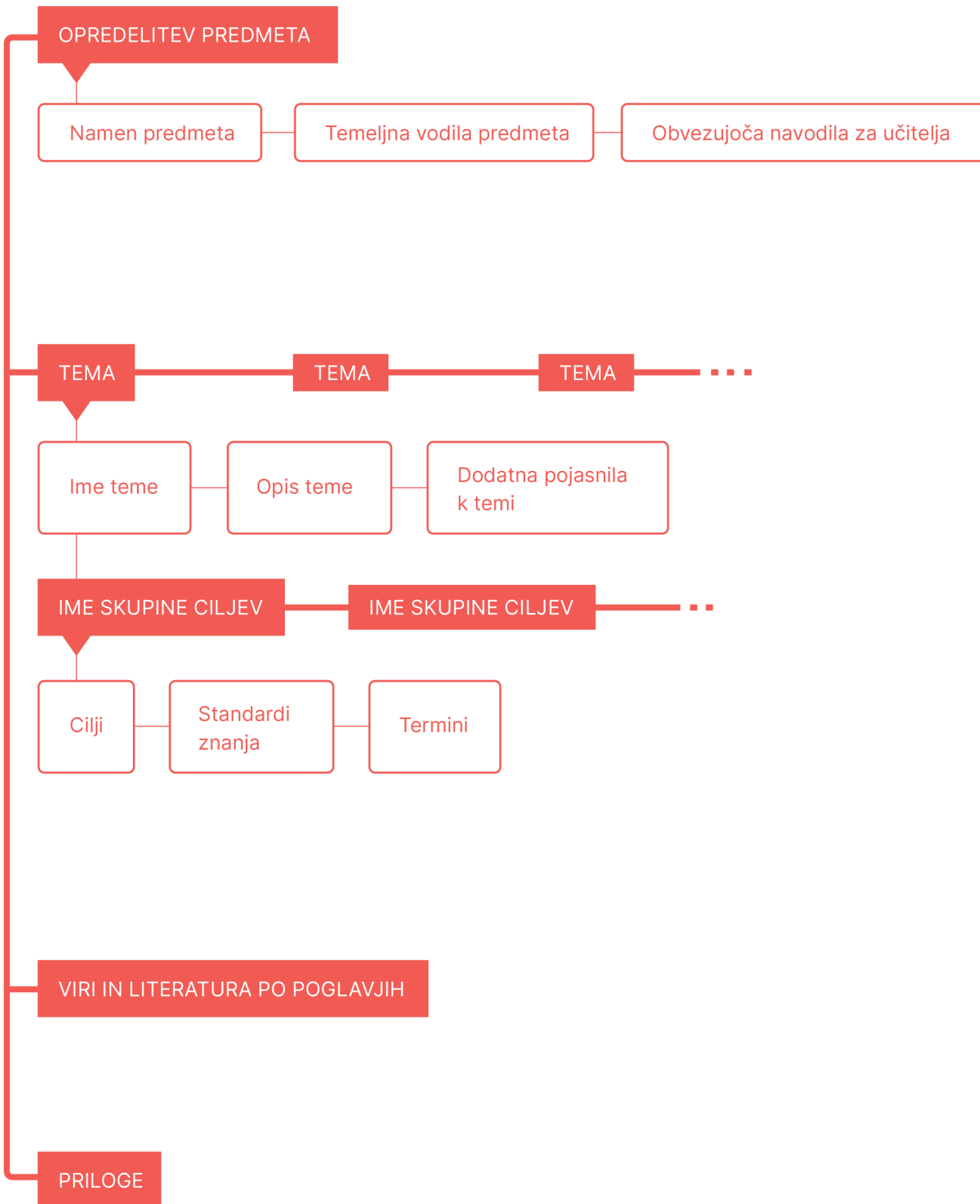
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 10

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

PREDSTAVITEV PREDMETA, NAČINOV DELA IN VSEBIN 12

RISBA, TONSKO IN BARVNO SLIKANJE 14

PREDMETI; PRENOS VIDNIH INFORMACIJ IZ PROSTORA NA SLIKOVNO PLOSKEV 16

PREDMETI; RISANJE IN SLIKANJE OSNOVNIH GEOMETRIJSKIH TELES - OGLATA GEOMETRIJSKA TELES (KOCKA, KVADER, PIRAMIDA, PRIZMA) 18

PREDMETI; OBLA IN ROTACIJSKA GEOMETRIJSKA TELES - VALJ, STOŽEC, KROGLA, PRIREZANI STOŽEC, VALJ IN KROGLE, ELIPSOID, TORUS, SESTAVLJENA VRETNINA..... 20

PREDMETI; TONSKA MODELACIJA GEOMETRIJSKIH TELES 22

PREDMETI; RISANJE IN SLIKANJE KOMPOZICIJ IZ OGLATIH, OBLIH IN ROTACIJSKIH TELES..... 24

RISANJE IN SLIKANJE RASTLINSKIH FORM..... 26

PREDMETI; RISANJE IN SLIKANJE TIHOŽITIJ; KOMPOZICIJE IZ RAZLIČNIH ELEMENTOV IN TKANIN 28

PROSTOR IN KOMPOZICIJA; KOMPOZICIJA RAZLIČNIH PREDMETOV V PROSTORU 30

PROSTOR IN KOMPOZICIJA; NAČRTOVANJE, RISANJE IN SLIKANJE PROSTORA PO OPAZOVANJU IN RAZLIČNIH PREDMETOV V NJEM (INTERIER) 32

PROSTOR IN KOMPOZICIJA; NAČRTOVANJE, RISANJE IN SLIKANJE ZUNANJEGA PROSTORA PO OPAZOVANJU (EKSTERIER)..... 34

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; KONSTRUKCIJA FORME..... 36

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE LESENEGA MODELA ČLOVEŠKEGA TELES V NARAVNI VELIKOSTI V RAZLIČNIH POZAH IN POSTAVITVAH 38

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE GEOMETRIZIRANEGA MODELA ČLOVEŠKE GLAVE 40

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE DELOV ČLOVEŠKEGA OBRAZA: NOS, OKO, UHO IN USTA..... 42

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE GEOMETRIZIRANEGA MODELA ČLOVEŠKE DLANI Z ZAPESTJEM 44

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE GEOMETRIZIRANEGA MODELA ČLOVEŠKEGA STOPALA..... 46

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ČLOVEŠKE GLAVE; ŠTUDIJA GLAVE PO MAVČNIH ODLITKIH, PO ŽIVEM MODELU (PORTRET, AVTOPORTRET) 48

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ČLOVEŠKE FIGURE RISANJE IN SLIKANJE SKELETA, MIŠIČNEGA USTROJA IN FORME ČLOVEŠKEGA TELES. 50

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ČLOVEŠKE FIGURE, MOŠKA IN ŽENSKA FIGURA - AKT PO ANTIČNIH IN ODLITKIH V RAZLIČNIH MATERIALIH..... 53

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE ČLOVEŠKE FIGURE RISANJE OBLEČENE ČLOVEŠKE FIGURE (MOŠKA, ŽENSKA, OTROŠKA) V RAZLIČNIH POZAH V PROSTORU 55

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; SLIKANJE ČLOVEŠKE FIGURE, SLIKANJE OBLEČENE ČLOVEŠKE FIGURE (MOŠKA, ŽENSKA, OTROŠKA) V RAZLIČNIH POZAH V PROSTORU 57

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ŽIVALSKIH FORM 59

RISANJE IN SLIKANJE RAZLIČNIH TEMATIK PO LASTNI ZAMISLI IN DOMIŠLJIJI (ILUSTRACIJA) ... 61

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH64

Opredelitev predmeta..... 64

PRILOGE66

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Predmet risanje in slikanje kot temeljni strokovni predmet na umetniški gimnaziji likovne smeri, skupaj z drugimi strokovnimi predmeti ter v povezavi z drugimi področji vzgaja in izobražuje likovne talente v likovnoumetnostnem in humanističnem duhu. Temelji na tisočletni tradiciji likovnega ustvarjanja, ki sega od prvih risb na stenah jam do najsodobnejših likovnih praks. Namenjen je dijakom, ki izkazujejo likovno nadarjenost, saj le ti lahko uspešno sledijo ciljem predmeta, zato morajo kandidati za vpis v izobraževalni program umetniška gimnazija – likovna smer opraviti preizkus likovne nadarjenosti. Likovna nadarjenost je ključna za uspešen razvoj vizualne pismenosti posameznika. Prepoznavanje in spodbujanje te nadarjenosti je bistvenega pomena za razvoj celovite umetniške osebnosti ter spodbujanje njene inovativnosti in kreativnosti v družbi. Predmet je zato izredno pomemben za razvoj likovno nadarjenih dijakov, saj spodbuja ustvarjalnost, razvija in bogati njihovo likovno izrazno moč ter omogoča strukturirano vizualno izražanje in komunikacijo.

Dijaki skozi pouk predmeta razvijejo močno vizualno percepcijo, ki omogoča natančno opazovanje in zaznavanje prostora ter izražanje nadpovprečne kreativnosti in inovativnosti v različnih likovnih zapisih. Ob vsebinah učnega načrta vzpostavljajo poseben odnos do vizualnih danosti, jih spoznavajo, raziskujejo in preoblikujejo. Predmet omogoča razumevanje ustvarjalnega procesa in oblikovanja, ki presega zgolj vizualnost.

Dijaki usvojijo temeljna likovna znanja ter nadgradijo svoje praktično in teoretično likovno znanje. Predmet jim omogoča razumevanje likovnega mišljenja, napredovanje v vizualni pismenosti, oblikovanje likovne materije in vrednotenje likovnega zapisa v dvo- ali tridimenzionalnem prostoru. Skozi vsebine in naloge predmeta razvijejo tehnično znanje in spretnosti pri uporabi različnih umetniških tehnik in materialov.

Dijaki v učnem procesu krepijo vizualni spomin, razvijajo samostojnost pri delu, spoznavajo raznovrstnost likovne prakse – likovna izrazna sredstva in možnost njihove uporabe, spoznavajo različne risarske in slikarske tehnike in tehnologije.

Razvijajo kritičen, analitičen, sintetičen in konstruktiven odnos do lastnega dela, dela vrstnikov in širše umetniške produkcije.

Vrednotijo, primerjajo in na različne načine dokumentirajo lastne risarske in slikarske prakse, likovna dela vrstnikov in umetnostno-zgodovinske primere risarskih in slikarskih del. Raziskujejo izrazne možnosti računalniških programskih orodij pri risanju in slikanju. Razvijajo sposobnost za strokovno analizo risarskih ali slikarskih del. Razvijajo razumevanje specifičnosti likovnih del z različnih področij (risba, slikanje, grafika, keramika, kiparstvo, arhitektura, oblikovanje, fotografija, ilustracija, strip, film).

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet vključuje različna likovna in vizualna področja, kar dijakom omogoča širšo predstavo o njih in njihovem okolju. Skozi proces učenja pri predmetu razumejo, da je v likovno umetnost vtisnjena ideja, ki se oblikuje skozi spoznanje in preoblikovanje vidne danosti. V učnem procesu pridobijo temeljne risarske in slikarske izkušnje ter poznavanje razvoja risbe in slikarstva od prazgodovine do današnjega časa.

Predmet razširja estetska, intelektualna, čustvena in domišljajska obzorja, dijake usposablja za kritično-analitičen odnos do umetniških in študijskih del, jih spodbuja k samostojnemu likovnemu udejstvovanju od začetnih oblikotvornih zamisli do končnih realizacij ter jih usposablja za vrednotenje in razpravljanje o likovni problematiki. Dijaki oblikujejo osebni odnos do likovnih vrednot, razvijajo lasten likovnopredstavni svet in pridobivajo idejno in estetsko izkušnjo.

Dijaki spoznavajo mnoge strokovne discipline, tehnike in metode, povezane z risarsko in slikarsko prakso. Učijo se likovnega načina opazovanja in raziskovalnega mišljenja, kar jim omogoča preoblikovanje videnega v narisano ali naslikano. Predmet razvija njihov občutek za likovne kvalitete in jih usposablja za samostojno, kritično, etično odgovorno ter estetsko oblikovanje risbe ali slike.

Predmet se vsebinsko povezuje z drugimi predmeti glede na ključna znanja in kompetence, vendar se razlikuje v načinu poučevanja (ateljejsko delo v manjših skupinah), metodah dela in načinu vrednotenja dijakovih del. Predmet je vsebinsko in ciljno strukturiran za poučevanje v vseh letnikih po 105 ur letno, in sicer 90 ur delo po skupinah kot ateljejsko delo in 15 skupnih ur za predavanje vsebin celotnemu razredu. Učni načrt razlikuje med splošnimi in posebnimi znanji.

Splošna znanja so potrebna za splošno izobrazbo in so obvezna za vse dijake, medtem ko so posebna znanja dodatna ali poglobljena znanja, ki se obravnavajo glede na zmožnosti in interese dijakov ter zahteve programa

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

- » Sledenje temam od preprostejšega h kompleksnemu
- » Izvajanje dela predmeta v kontekstu ogleda in doživljanja umetniških del v živo (umetniška ekskurzija, stik z ustvarjalci na področju likovne in vizualne umetnosti, skiciranje po opazovanju na terenu)
- » Povezovanje dela v ateljeju z živim stikom z umetnostjo in umetniki
- » Izvajanje dela predmeta v kontekstu šole v naravi / ustvarjalnega tabora

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

PREDSTAVITEV PREDMETA, NAČINOV DELA IN VSEBIN

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki se seznanijo z vsebinami predmeta, možnim medpredmetnim povezovanjem, načinom dela v kontekstu obveznosti pri predmetu, o vsebinah in načinih usvajanja znanj in prakticiranja v šoli, zaposlitvah doma, samostojnem delu ter postopkih učenja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Seznanijo se z načini in kriteriji ocenjevanja ter vrednotenja dela v šoli in doma, potrebnih učnih pripomočkov in delovnih orodjih, učnem gradivu in likovnih materialih. Seznanijo se tudi z načinom dela v ateljeju in varnostjo pri delu ^{SC}(3.2.4.1), in ^{SC}(3.2.5.1).

Zelo pomembna je učiteljeva povratna informacija; učitelj daje usmerjene komentarje, korekture glede likovnega zapisa posameznega dijaka, je nazoren pri dajanju kritike in predstavi možnosti za izboljšanje risbe, hkrati spodbuja dijake k razmisleku o kvaliteti likovnega zapisa v primerjavi posameznika in celotne skupine ^{SC}(1.2.3.1), ^{SC}(1.3.1.1), ^{SC}(4.2.1.1), ^{SC}(4.3.3.1), ^{SC}(4.2.6.1), ^{SC}(3.3.1.2), ^{SC}(3.3.2.1) in ^{SC}(3.3.3.2).

CILJI

Dijak:

- se seznani z vsebinami predmeta, načinom in organizacijo dela v ateljeju in vseh učilnicah, kjer se izvajajo vsebine predmeta risanje in slikanje, z obveznostmi pri predmetu v šoli in doma ter vrednotenjem njegovega dela;
- se seznani z osnovnimi likovnimi pojmi iz likovne teorije in likovne prakse: risanje in slikanje, risarski in slikarski materiali ter orodja, različne risarske in slikarske tehnike;
- spozna pomen možnega povezovanja med različnimi predmetnimi in likovnimi področji;
- spozna vsebinsko strukturo predmeta, način dela pri predmetu, samostojno izvedbo nalog izven pouka, skicirko.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v ateljeju uporablja likovne materiale, orodja in opremo po predpisih in načelih varne rabe;
- » pozna oznake za nevarnost pri označevanju različnih snovi v ateljeju;
- » pozna in nadgrajuje znanje o risarskih in slikarskih materialih ter likovnih tehnikah;
- » spozna vsebinsko strukturo predmeta, način dela pri predmetu in zaposlitve izven pouka, skicirko.

TERMINI

◦ grafit ◦ oglje ◦ pastel ◦ akrilne barve ◦ akavarelne barve ◦ oljne barve ◦ fiksativ ◦ perspektiva
 ◦ kompozicija ◦ sorazmerje ◦ skiciranje ◦ modelacija ◦ tonska lestvica ◦ nasebna senca ◦ odbita (odsebna)
 svetloba ◦ svetlobni ključ ◦ točka, linija, ploskev ◦ volumen ◦ nevarnostne oznake

RISBA, TONSKO IN BARVNO SLIKANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki se pri tem poglavju seznajajo z različnimi načini izvedbe od idejne zasnove do končne izvedbe izdelka.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Spoznajo različne načine ustvarjanja v kontekstu risanja in slikanja; različne tipe risbe, tonsko in barvno slikanje **SC** (2.3.2.1), **SC** (2.3.3.1), **SC** (4.1.1.1), **SC** (4.2.4.1), **SC** (4.3.3.1), **SC** (4.5.3.1) **SC** (3.2.1.4) in **SC** (3.2.3.3).

Spoznajo različne načine ustvarjanja v kontekstu risanja in slikanja ter spoznajo pomembnejše likovne tehnike **SC** (2.3.2.1), **SC** (2.3.3.1), **SC** (1.3.3.1) in **SC** (4.5.3.1).

CILJI

Dijak:

- : spozna, razume in samostojno izvaja risarske naloge;
- : spozna, razume in samostojno izvaja risarske naloge z uporabo modelacije;
- : spozna, razume in samostojno izvaja naloge z uporabo tonskega slikanja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » spozna in izvede likovni izdelek v črtni risbi;
- » spozna in izvede likovni izdelek v risbi s pomočjo modelacije;
- » spozna in izvede likovni izdelek s tonskim in barvnim slikanjem.

TERMINI

- risba ◦ tonsko slikanje ◦ barvno slikanje ◦ modelacija ◦ črtna risba ◦ tonski prehod ◦ svetlo-temno
- barvna harmonija ◦ barvni kontrast ◦ barvna lestvica

PREDMETI; PRENOS VIDNIH INFORMACIJ IZ PROSTORA NA SLIKOVNO PLOSKEV

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki se seznani s temeljno razliko med pojmom gledati in videti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki opazujejo in določajo različne linije in pravokotne ploskve v prostoru, spremembe smeri in povezavo med perspektivnimi skrajšavami. Seznani se z lastnostmi slikovne ploskve, prostora in prostorskega križa. Določajo različne smeri v prostoru ter se seznani z načini in zakonitostmi viziranja. Spoznajo tehniko prenašanja in primerjanja (viziranja), rišejo s pomočjo opazovanja, analize in sinteze. Iščejo sorazmerja z viziranjem, narišejo videno in primerjajo velikosti, smeri in količine. Uporabljajo različne metode dela, načine in pristope od skiciranja do poglobljene študijske risbe ter prepoznajo namen in pomen študijskega risanja ^{SC} (1.3.1.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (3.2.3.1) ^{SC} (3.2.1.4) in ^{SC} (3.2.3.3). Uporabljajo različna risala, opazujejo njihove razlike in učinke ^{SC} (1.3.3.1). Samostojno načrtujejo preproste naloge, jih kritično vrednotijo in izkušnje ustvarjalno uporabijo pri samostojni izvedbi likovnih del doma ^{SC} (2.3.2.1), ^{SC} (4.2.2.1), ^{SC} (4.2.4.1), ^{SC} (4.2.6.1), ^{SC} (4.3.3.1) ^{SC} (3.3.3.2) in ^{SC} (3.3.4.3).

CILJI

Dijak:

- : razlikuje med pojmom gledati in videti;
- : se seznani z lastnostmi prostora in pojmom prostorskega križa in njune uporabe v risbi;
- : se seznani z viziranjem: z načini opazovanja in primerjave, analize in sinteze vidnega na risarski površini;
- : opazuje, določa in nariše smeri, velikosti, razmerja, perspektivne skrajšave in prostorske odnose med elementi kompozicije;
- : spoznava pojme in jih uporablja v risarski praksi: sorazmerje, smer, perspektiva, kompozicija, prostorski ključi, umeščanje motivov na slikovno ploskev;
- : s pomočjo pomožnih in konstrukcijskih linij samostojno ustvarja skice in risbe.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno načrtuje preprosto postavitev predmetov s pomočjo uvodne skice, viziranja, uporabe pomožnih in konstrukcijskih linij, perspektive in prostorskih ključev in z uporabo kompozicijskih načel;
- » razume pojme realni prostor, slikovna površina in likovni prostor, prostorski križ in osnove kompozicije s kadriranjem, sorazmerja/proporci, smeri, perspektiva in prostorski ključ;
- » analizira opazovani objekt in spoznanja uporablja pri načrtovanju in izvedbi svoje risbe;
- » zna določiti očesno ravnino in razume zakonitosti perspektive v skici in študijski risbi.

TERMINI

- slikovna ploskev ◦ realni prostor ◦ likovni prostor ◦ prostorski križ ◦ viziranje ◦ perspektivna skrajšava
- očesna ravnina ◦ kompozicija ◦ skica ◦ pomožne linije

PREDMETI; RISANJE IN SLIKANJE OSNOVNIH GEOMETRIJSKIH TELES - OGLATA GEOMETRIJSKA TELES (KOCKA, KVADER, PIRAMIDA, PRIZMA)

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznajo pomen in namen študijskega risanja geometrijskih teles. To udeležajo skozi raziskovanje vidnega sveta, prenašanje tega v študijsko risanje in slikanje ter v lastno likovnost in ustvarjalnost.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Navdih poglavja je izrek francoskega slikarja Paula Cezanna: »Obravnavaj naravo s pomočjo valja, krogle, stožca, pravilno postavljenih v perspektivo.«

Dijaki spoznavajo temeljne principe risanja in slikanja oglatih geometrijskih teles. Konstruirajo oglata telesa v perspektivi, pri čemer upoštevajo bistvene značilnosti njihove notranje strukture ^{SC}(1.3.2.1), ^{SC}(4.3.3.1), ^{SC}(3.3.3.2) in ^{SC}(3.3.4.3).

Spoznavanje oglatih geometrijskih teles z različnih zornih kotov omogoča dijakom razviti občutek za kompozicijo na slikovni ploskvi. Skozi risbo in tonsko slikanje dijaki konstruirajo nova, kompleksnejša oglata telesa ter v nadaljevanju kot nadgradnjo usvojenega znanja ustvarjajo lastne, domišljajske zapise oglatih geometrijskih teles v risbi in sliki ^{SC}(1.3.3.1), ^{SC}(4.2.6.1), ^{SC}(3.2.1.4), ^{SC}(1.3.4.2) in ^{SC}(3.1.4.1).

CILJI

Dijak:

- : postopno riše linije, iz njih sestavlja ploskve, konstruira ogleta geometrijska telesa v perspektivi ter upošteva bistvene značilnosti tridimenzionalnih oglatih oblik;
- : spoznava in riše ogleta telesa v prostoru z različnih zornih kotov, jih skicira in konstrukcijsko riše ter tako pridobiva občutek za kompozicijo na slikovni ploskvi;
- : geometrijska telesa riše po opazovanju, spominu in jih uporabi v kompozicijah po lastni zamisli;
- : v risbi in tonskem slikanju konstruira nove, kompleksnejše oglate oblike in iz njih ustvarja lastne, domišljajske kompozicije;
- : razume in ozavešča namen študijskega risanja in slikanja oglatih teles;
- : geometrijska telesa tonsko slika po opazovanju, spominu in jih uporabi v kompozicijah po lastni zamisli.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume strukturo različnih oglatih oblik in razume njihove ključne značilnosti;
- » samostojno skicira, načrtuje s pomočjo pomožnih konstrukcijskih linij, riše in tonsko slika ogleta geometrijska telesa iz različnih materialov;
- » ustvarjalno gradi domišljajske kompozicije, sestavljene iz različnih oglatih teles;
- » riše in tonsko slika kompozicijo oglatih teles z upoštevanjem različnih materialov in tekstur.

PREDMETI; OBLA IN ROTACIJSKA GEOMETRIJSKA TELESA - VALJ, STOŽEC, KROGLA, PRIREZANI STOŽEC, VALJ IN KROGLE, ELIPSOID, TORUS, SESTAVLJENA VRETENINA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo razlike med oblimi in rotacijskimi geometrijskimi telesi ter njihove značilnosti v prostoru.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki se naučijo opazovati in načrtovati spremembe krivulj, presekov in krožnic oblilih geometrijskih teles, pri čemer uporabljajo središčno os kot ključno orodje za načrtovanje teh teles **SC** (1.3.1.1), **SC** (1.3.2.1), **SC** (4.3.3.1) in **SC** (4.3.1.1). Pri tonski modelaciji spoznajo ostre in mehke tonske prehode (kontinuirani in diskontinuirani tonski prehodi). Dijaki spoznavajo konstruiranje oblilih in rotacijskih teles po opazovanju, s pomočjo viziranja, po spominu in lastni zamisli, s čimer gradijo celovit pristop k risanju in konstruiranju kompleksnih geometrijskih oblik **SC** (1.3.4.2), **SC** (3.2.1.4) in **SC** (3.1.4.1).

CILJI

Dijak:

- : spoznava razlike med oblimi in rotacijskimi geometrijskimi telesi;
- : spoznava, opazuje in načrtuje spremembe krivulj, presekov in krožnice v perspektivnem prostoru ter plašča oblih geometrijskih teles;
- : pri načrtovanju teles uporablja središčno os oblih in rotacijskih geometrijskih teles ter vretenin;
- : se seznani z tonsko modelacijo (diskontinuiran in kontinuiran tonski prehod, sfumato);
- : spoznava izvor vretenine in navezavo na konstrukcijo sestavljenih predmetov iz vsakdanjega življenja;
- : konstruira obla in rotacijska telesa po opazovanju s pomočjo viziranja, po spominu in lastni zamisli.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno načrtuje in riše posamezna obla in rotacijska telesa ter sestave oblih in rotacijskih geometrijskih teles s pomočjo konstrukcijskih in pomožnih linij;
- » razume pomen in posledico vrtenja oblik in teles okoli rotacijske osi/središčnice;
- » načrtuje presek sestava oblega in rotacijskega geometrijskega telesa;
- » uporablja obravnavane modelacijske pristope za uspešnejšo predstavitev konteksta teles;
- » nariše kompozicijo oblih in rotacijskih geometrijskih teles.

TERMINI

- obla telesa ◦ rotacijska telesa ◦ središčna os ◦ tonska modelacija ◦ diskontinuiran tonski prehod
- kontinuiran tonski prehod ◦ sfumato ◦ presek ◦ torus ◦ vretenina

PREDMETI; TONSKA MODELACIJA GEOMETRIJSKIH TELES

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo tonsko modelacijo geometrijskih teles in možnosti uporabe diskontinuiranih in kontinuiranih tonskih prehodov ter tehniko sfumato za prikazovanje tridimenzionalnih oblik.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Preko tehnik tonske modelacije dijaki usvojijo veščine, ki omogočajo jasen in učinkovit prikaz volumna. ^{SC} (1.3.2.1), ^{SC} (1.3.3.1) in ^{SC} (4.3.3.1).

Dijaki spoznavajo različne risarske tehnike in materiale, s katerimi preizkušajo učinke tonske modelacije za ustvarjanje prostorskega prikaza volumna na slikovni površini ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (1.3.4.2), ^{SC} (3.1.3.3) in ^{SC} (3.2.1.4).

CILJI

Dijak:

- : se seznani z tonsko modelacijo (diskontinuiran in kontinuiran tonski prehod, sfumato) geometrijskih teles;
- : uporablja modelacijo osnovnih tridimenzionalnih geometrijskih teles za jasno in uspešno prikazovanje volumna;
- : preizkuša risarske učinke modelacije v različnih risarskih tehnikah in materialih;
- : s postopkom mešanja barv sestavlja raznolike tonske vrednosti v lastnem likovnem delu;
- : se seznani s pojmom nasebne in odsebnice sence.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporablja obravnavane modelacijske metode v tonski risbi in tonski sliki;
- » uporablja nasebne in odsebnne sence.

TERMINI

◦ tonska modelacija ◦ diskontinuiran tonski prehod ◦ kontinuiran tonski prehod ◦ sfumato ◦ svetlo-temno (Chiaroscuro) ◦ nasebna senca ◦ odsebnna senca ◦ tonska lestvica ◦ senčni greben ◦ gramatika svetlostnih ekranov

PREDMETI; RISANJE IN SLIKANJE KOMPOZICIJ IZ OGLATIH, OBLIH IN ROTACIJSKIH TELES

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki konstruirajo kombinacije različnih geometrijskih teles v različnih prostorskih postavitvah, po opazovanju s pomočjo viziranja, na dano temo ali po lastni zamisli. Uporabljajo različne risarske in slikarske tehnike za ustvarjanje teh kompozicij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki v gradnji kompozicije razumejo zgradbo in strukturo geometrijskih teles, narišejo in naslikajo osnovna geometrijska telesa z njihovimi absolutnimi značilnostmi. V lastni risbi in tonski sliki predstavljajo in povezujejo zakonitosti načrtovanja konstrukcijskih značilnosti oglatih, oblih in rotacijskih geometrijskih teles ^{SC} (1.3.3.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (1.3.4.2), ^{SC} (2.3.2.1), ^{SC} (2.3.3.1), ^{SC} (4.2.6.1), ^{SC} (3.2.1.4) in ^{SC} (3.2.3.3).

CILJI

Dijak:

O: uporablja konstrukcijske in pridobljene opazovalne veščine pri študijskem risanju in slikanju osnovnih geometrijskih teles.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume zgradbo in strukturo geometrijskih teles;
- » nariše in naslika osnovna geometrijska telesa z njihovimi absolutnimi značilnostmi;
- » v lastni risbi in tonski sliki predstavi in poveže zakonitosti načrtovanja konstrukcijskih značilnosti oglatih, oblih, rotacijskih osnovnih geometrijskih teles;
- » razume lastnosti vretenine ter jo uporabi v sestavljenih kompozicijah.

TERMINI

◦ kompozicija ◦ oglata teles ◦ obla telesa ◦ rotacijska telesa ◦ konstrukcijska risba ◦ viziranje ◦ tonska modelacija ◦ vretenina ◦ središčna os

RISANJE IN SLIKANJE RASTLINSKIH FORM

OBVEZNO

OPIS TEME

V tej temi obravnavamo risanje in slikanje rastlinskega sveta.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Risanje in slikanje rastlinskih form zahteva sistematičen pristop, ki vključuje opazovanje, spoznavanje različnih postopkov konstruiranja naravnih morfoloških oblik ter tehnoloških pristopov, kot tudi razumevanje naravnih oblik in njihove strukture skozi rast in razvoj ^{SC}(1.3.4.1), ^{SC}(1.3.3.1), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(2.3.2.1), ^{SC}(2.3.3.1), ^{SC}(4.1.1.1), ^{SC}(3.1.4.1), ^{SC}(3.1.2.2), ^{SC}(3.1.1.1) in ^{SC}(3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- 🕒: razvija sposobnost opazovanja in analize glede na sorazmerja delov do celote, uči se opazovati naravne oblike, teksture in podrobnosti rastlin;
- 🕒: riše krokije in konstrukcijske risbe rastlin z uporabo osnovnih geometrijskih oblik;
- 🕒: riše in slika rastlinske oblike v pravih proporcijah in perspektivi;
- 🕒: spoznava osnovna znanja o strukturi in rasti rastlin;
- 🕒: stilizira in modelira rastlinske forme s pomočjo linije, ploskve, volumna in tonske modelacije;
- 🕒: razvija individualni izraz pri upodabljanju rastlinskih motivov skozi kompozicijo, barvno strukturo in svetlobno situacijo;
- 🕒: ustvarja kompozicijske rešitve, kjer rastlinske forme postavi v različne prostorske in vsebinske situacije;
- 🕒: uporablja različne risarske in slikarske tehnike za upodabljanje tekstur in detajlov rastlinskih form;
- 🕒: razvija domišljijsko interpretacijo motivov rastlinskih form.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume in upodablja vizualno strukturo rasti in zunanje zgradbe rastlin v risbi in sliki;
- » uporabi geometrijska telesa za prikaz form rastlin;
- » riše, tonsko in barvno slika ter primerja različne teksture in oblike rastlinskega sveta;
- » pri ustvarjanju likovnega dela z rastlinskimi formami kompozicijsko kadrira, uporablja modelacijo in modulacijo ter upošteva dano svetlobno situacijo;
- » stilizira rastlinske oblike po opazovanju in jih interpretira v lastnih kompozicijskih in vsebinskih rešitvah.

TERMINI

- morfološke značilnosti ◦ kroki ◦ konstrukcijska risba ◦ tonska modelacija ◦ modulacija ◦ stilizacija
- svetlobna situacija ◦ tekstura ◦ domišljajska interpretacija ◦ kompozicijsko kadriranje

PREDMETI; RISANJE IN SLIKANJE TIHOŽITIJ; KOMPOZICIJE IZ RAZLIČNIH ELEMENTOV IN TKANIN

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo konstrukcijo različnih predmetov s pomočjo geometrijskih teles ter ob skicah, študijah in tonskih študijah.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ustvarjalno umeščajo kompozicije v slikovno polje, pri čemer upoštevajo razmerja, velikosti, težo, kompozicijska načela ter tonske in barvne vrednosti. Dijaki načrtujejo, rišejo in skicirajo različne prostorske postavitve predmetov in draperij s pomočjo prostorskih ključev ter zakonitosti risanja in slikanja po opazovanju ^{SC}(4.5.3.1), ^{SC}(4.3.3.1), ^{SC}(1.3.3.1), ^{SC}(3.1.2.2), ^{SC}(3.1.4.1) in ^{SC}(3.2.1.4). Rišejo in slikajo draperije različnih tonskih vrednosti, materialov in vzorcev, upoštevajoč njihove spremembe, oblike gub in predmete, ki jih prekrivajo. Dijaki slikajo kompozicije z dodajanjem barvnih vrednosti, slikajo tihožitja z različnimi barvnimi kontrasti, kot so npr. barva do barve, komplementarni kontrast, kvaliteta in kvantiteta. Ob študijah spoznavajo barvno modelacijo in povezavo med barvo predmeta ter svetlostnim tonom, analizirajo barvo v sencah motiva ter v praksi; pri risanju in slikanju tihožitja z draperijo spoznavajo pojme lokalne barve, barvne modelacije in teksture ^{SC}(1.3.2.1), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(3.2.3.3) in ^{SC}(3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- : spoznava konstrukcijo različnih predmetov s pomočjo geometrijskih teles, spoznanja beleži skozi skico, študijo in tonsko študijo;
- : kompozicijo ustvarjalno umešča v slikovno polje, pri tem upošteva razmerja, velikosti, težo, kompozicijska načela, tonske in barvne vrednosti;

- : načrtuje, študijsko riše, skicira in spozna konstrukcijo različnih prostorskih postavitev predmetov in draperij v prostoru s pomočjo prostorskih ključev in zakonitosti risanja in slikanja po opazovanju;
- : riše in slika draperije različnih tonskih vrednosti, materialov in vzorcev, pri tem upošteva njihove spremembe, oblike gub in predmete, ki jih prekriva;
- : slika kompozicijo s postopnim dodajanjem barvnih vrednosti;
- : slika tihožitja različnih barvnih kontrastov (barva do barve, komplementarni kontrast, kvaliteta in kvantiteta);
- : spozna povezavo med barvo predmeta in svetlostnim tonom;
- : spozna barvno modulacijo;
- : spozna in analizira barvo v sencah motiva (modelacija in modulacija);
- : spozna pojme lokalna barva, barvna modelacija in tekstura v kontekstu risanja in slikanja tihožitja z draperijo;
- : spozna različnost osvetlitev tihožitij;
- : v risbah in slikah raziskuje in ustvarja različne likovne rešitve.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » po opazovanju nariše in naslika tihožitje, sestavljeno iz različnih predmetov in draperij;
- » v ustvarjalnem procesu upošteva in uporablja znanja: umestitev kompozicije v slikovno polje, perspektiva in sorazmerja med elementi, gradnja notranje konstrukcije predmetov;
- » upošteva konstrukcijo različnih draperij;
- » v ustvarjalnem procesu upošteva in uporablja znanja: barvna vrednost in tonski barvni prehodi, modelacija in modulacija, svetlostni ključ kompozicije, lokalna barva in svetlobna situacija, gramatika svetlostnih ekranov, barvni kontrasti;
- » samostojno riše in slika tihožitje.

TERMINI

- tihožitje ◦ kompozicija ◦ tonska modelacija ◦ barvna modulacija ◦ lokalna barva ◦ barvni kontrasti
- zračna perspektiva ◦ faktura ◦ svetlobni ključ ◦ raster

PROSTOR IN KOMPOZICIJA; KOMPOZICIJA RAZLIČNIH PREDMETOV V PROSTORU

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo konstrukcijo različnih predmetov s pomočjo geometrijskih teles s skico, študijo in tonsko študijo.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Umeščajo kompozicije v slikovno polje, pri čemer upoštevajo razmerja, velikosti, težo, kompozicijska načela ter tonske in barvne vrednosti. Dijaki spoznavajo linearno perspektivo (enobežiščno, dvobežiščno in trobežiščno), ki jo prenašajo v konkretne prostorske situacije. V risarskih študijah zaznavajo spremembe postavitve predmetov, ki jih postopoma premikajo po prostoru in beležijo njihovo spreminjanje. Skicirajo in rišejo različne bivalne prostore – interjerje, kot so kuhinja, hodnik, stopnišče. Dijaki rišejo dele prostora, jih domišljajsko sestavljajo in preoblikujejo v nove smiselne celote ^{SC}(1.3.2.1), ^{SC}(4.3.1.1), ^{SC}(2.3.2.1), ^{SC}(4.2.6.1), ^{SC}(1.3.4.1), ^{SC}(3.1.2.2), ^{SC}(3.1.3.3), ^{SC}(3.2.1.4), ^{SC}(3.2.3.3) in ^{SC}(3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- : obnovi risarsko znanje predhodnih vsebin s postavitvijo predmetov v prostoru, prepozna odnose/razmerja med njimi; položaj, smer, velikost;
- : zaznava spremembe premikov različnih objektov v prostoru v različnih pogledih (levo, desno, višje, nižje, v zasuku, spredaj, zadaj ipd.) in jih nariše v hitrih skicah;
- : v risarskih študijah z beleženjem sprememb postavitve istega predmeta, ki ga postopoma premika (oddaljevanje, približevanje, rotiranje ipd.) po prostoru in s tem zaznava njegovo oblikovno spreminjanje;
- : teoretično znanje perspektiv (enobežiščna, dvobežiščna in trobežiščna) prenaša v konkretne prostorske situacije, ki jih skicira, riše v poglobljenih študijah prostora z natančnejšim določanjem predmetov v prostoru;
- : prikazuje različne bivalne prostore – interjerje (npr. kuhinja, hodnik, stopnišče);

- : na slikovni ploskvi ustvarja kompozicijo, ki temelji na načelu zlatega reza in pravila tretjin (zlatorezne točke);
- : riše dele prostora in jih domišljijsko sestavlja in preoblikuje v smiselno celoto;
- : ob opazovanju predmeta skicira različne poglede nanj, s tem zaznava njegovo oblikotvornost in ga s pomočjo tlorisa, narisa in stranskega risa formira v iluzijo trodimenzionalnega predmeta.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » načrtuje, riše in skicira kompozicije objektov/predmetov v prostoru z uporabo teoretičnega znanja linearne perspektive;
- » v kompoziciji uporabi načelo zlatega reza in pravila tretjin.

TERMINI

◦ linearna perspektiva ◦ enobežiščna perspektiva ◦ dvobežiščna perspektiva ◦ trobežiščna perspektiva ◦ zlati rez ◦ pravilo tretjin ◦ slikovno polje ◦ prostorski ključi ◦ tloris, naris, stranski ris

PROSTOR IN KOMPOZICIJA; NAČRTOVANJE, RISANJE IN SLIKANJE PROSTORA PO OPAZOVANJU IN RAZLIČNIH PREDMETOV V NJEM (INTERIER)

OBVEZNO

OPIS TEME

Interier, (oz. notranji prostor), predstavlja naloge z obravnavo perspektive, prostorskih odnosov in svetlobe.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki rišejo in slikajo različne predmete oziroma elemente, ki jih najdemo v notranjih prostorih, ter jih smiselno umeščajo v kompozicijo. Pomembno je razumevanje pravil kadriranja in načela perspektive ter usklajevanje barvnih in tonskih vrednosti. Dijaki spoznajo, kako prostor deluje v kombinaciji z različnimi predmeti ter raziskujejo načine, kako samostojno kreirati domišljajske prostorske situacije **SC** (1.3.2.1), **SC** (4.3.1.1), **SC** (2.3.2.1), **SC** (4.2.6.1), **SC** (1.3.4.1), **SC** (3.2.4.1), **SC** (3.2.1.4) in **SC** (3.2.3.3).

CILJI

Dijak:

- : stopnjuje zahtevnost načrtovanja oglatih in oblih predmetov v konkretni prostorski situaciji glede na njihovo lego, oddaljenost in spremembo smeri, kompozicijsko kadrira izsek interjerja z več predmeti v perspektivi;
- : tonsko in barvno slika kompozicijski izsek prostora;
- : s pomočjo perspektiv konstruira konkretno prostorsko situacijo v novi, smiselni celoti;
- : po lastni zamisli riše in slika nove prostorske situacije z različnimi domišljajskimi predmeti.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše, tonsko in barvno naslika kompozicijo izseka interiera, upoštevajoč teoretično znanje linearne perspektive.

TERMINI

- interier
- kadriranje
- linearna perspektiva
- enobežiščna perspektiva
- dvobežiščna perspektiva
- trobežiščna perspektiva
- tonska vrednost
- barvna vrednost
- domišljajska prostorska situacija
- kompozicijska enota

PROSTOR IN KOMPOZICIJA; NAČRTOVANJE, RISANJE IN SLIKANJE ZUNANJEGA PROSTORA PO OPAZOVANJU (EKSTERIER)

OBVEZNO

OPIS TEME

Načrtovanje zunanjega prostora je ključno za razumevanje prostorskih odnosov. Dijaki obravnavajo različne prostorske ključne ter na podlagi opazovanja izbirajo motive in razvijajo sposobnost natančnega risanja in slikanja zunanjega prostora.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Obravnavajo različne zunanje motive, kot so arhitekturni objekti, naravne krajine (pejsaž) in urbane vedute. Z uporabo linearne perspektive in kompozicijskih načel dijaki raziskujejo, kako s pomočjo risbe ali barvnih odnosov upodobiti različne prostorske kompozicije in ustvariti globino prostora. Poseben poudarek je namenjen tudi barvni modulaciji ter analizi svetlobnih odnosov v prostoru, ki vplivajo na vizualni vtis (1.1.1.1), **SC** (1.1.2.2), **SC** (1.3.2.1), **SC** (1.3.3.1), **SC** (1.3.4.1), **SC** (2.3.2.1), **SC** (2.3.3.1), **SC** (4.1.1.1), **SC** (4.3.3.1), **SC** (3.1.4.1), **SC** (3.1.1.1), **SC** (3.1.2.2) in **SC** (3.3.3.2).

CILJI

Dijak:

- : spozna pojem eksterier (veduta, pejsaž);
- : obnovi znanje linearne perspektive;
- : kompozicijsko kadrira ter naslika in nariše različne motive s stopnjevanjem globine prostora;
- : opazuje, si izbere in riše kompozicijski izsek prostora;

- : riše in slika prostorsko kompozicijo z različnimi arhitekturnimi objekti;
- : riše in slika pejzaž in veduto, upoštevajoč kompozicijska načela, barvno modelacijo in modulacijo, prostorske ključne.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » po opazovanju riše in slika prostorsko kompozicijo z različnimi arhitekturnimi objekti;
- » po opazovanju riše in slika prostorsko kompozicijo urbane krajine (veduta);
- » po opazovanju riše in slika prostorsko kompozicijo naravne krajine z uporabo prostorskih ključev, kompozicijskih načel, modelacije in modulacije (pejzaž).

TERMINI

◦ eksterier ◦ veduta ◦ pejzaž ◦ prostorski ključ ◦ zračna perspektiva ◦ barvna modulacija ◦ kompozicijska načela ◦ kadriranje ◦ modelacija ◦ urbanizem

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; KONSTRUKCIJA FORME

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki se poglobijo v razumevanje človeškega telesa skozi geometrijsko analizo in konstrukcijo forme.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Z uporabo osnovnih oglatih geometrijskih teles, kot so kocke, kvadri, valji, krogle, dijaki spoznavajo temeljne zakonitosti načrtovanja organskih form ter v nadaljevanju kot vstop v razumevanje anatomije in sorazmerja delov človeškega telesa v odnosu do celote. Ta način omogoča enostavno in razumljivo vizualizacijo volumna organskih teles in sorazmerij. S skiciranjem, risanjem, tonsko modelacijo in slikanjem se dijaki naučijo prepoznavati ključne dele telesa, opazovati povezave med masami, prepoznavati pozicije presekov ter tektoniko telesa. Razumevajo in ustvarjajo kompozicije organskih form v prostoru na slikovnih ploskvah različnih velikosti ^{SC} (1.3.2.1), ^{SC} (1.3.1.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (4.3.3.1), ^{SC} (4.2.6.1), ^{SC} (4.5.3.1), ^{SC} (3.1.3.3), ^{SC} (3.1.2.2), ^{SC} (3.2.1.4) in ^{SC} (3.2.3.3).

CILJI

Dijak:

- : razume, riše in tonsko slika volumen človeškega telesa v enostavnih pozah s pomočjo geometrizacije na podlagi oglatih geometrijskih teles (model človeškega telesa v naravni velikosti je sestavljen iz kock in kvadrov);
- : razume, skicira in riše sestavljeno človeško telo, ki je kompozicijsko uravnoteženo umeščeno na slikovno ploskev različnih velikosti;
- : razume razmerja delov človeškega telesa v odnosu do celote;
- : opazuje in riše mase in volumne s konstrukcijsko risbo;
- : zaznava predele presekov in tektoniko telesa;
- : razume in zasnuje konstrukcijsko risbo in jo tonsko modelira.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše in tonsko naslika slika volumen človeškega telesa v enostavnih pozah s pomočjo geometrizacije na podlagi oglatih geometrijskih teles in ga ustrezno umesti na slikovno ploskev različnih velikosti;
- » nariše konstrukcijsko risbo in jo tonsko modelira.

TERMINI

- geometrizacija ◦ sorazmerje ◦ tektonika telesa ◦ konstrukcijska risba ◦ preseki ◦ tonska modelacija
- kompozicija ◦ masa ◦ volumen ◦ figura

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO ŠLIKANJE LESENEGA MODELA ČLOVEŠKEGA TELESA V NARAVNI VELIKOSTI V RAZLIČNIH POZAH IN POSTAVITVAH

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo osnovno konstrukcijo človeškega telesa z risanjem in slikanjem lesenega modela ali manekena v naravni velikosti.¹

Opomba:

¹ Leseni maneken v naravni velikosti je nadomestljiv z manekenom manjšega merila, ki je dosegljiv na trenutnem tržišču.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Leseni model človeškega telesa, sestavljen iz oblih geometrijskih teles, dijakom omogoča razumevanje proporcij, osi in mas posameznih delov telesa. S skiciranjem različnih poz in zornih kotov bodo dijaki razvijali sposobnost prepoznavanja prostorskih skrajšav in deformacij, ki se pojavijo pri risanju figure v prostoru. ^{SC} (4.2.6.1), ^{SC} (4.2.2.1), ^{SC} (4.5.3.1), ^{SC} (3.1.1.1) in ^{SC} (3.1.3.3).

Osredotočili se bodo na natančno umeščanje figure na slikovno ploskev, ustvarjanje kompozicije, risarsko izkušnjo konstrukcijske risbe, možnost uporabe tonske modelacije in slikanja po opazovanju. Dijaki pridobivajo sposobnost risanja po spominu in umeščanja opazovanih lastnosti človeške figure v različne vsebinske kontekste in prostorske postavitve ^{SC} (1.3.1.1), ^{SC} (1.3.2.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (3.1.4.1), ^{SC} (3.2.1.4), ^{SC} (3.2.3.3) in ^{SC} (3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- : razume, riše in tonsko slika leseni model človeškega telesa (standardizirani maneken) na podlagi oblih geometrijskih teles (model človeškega telesa v naravni velikosti);
- : v risbi in tonski sliki razume in določa proporce posameznih delov telesa;
- : riše in tonsko slika postavitve manekena v različnih legah in upošteva deformacije telesa zaradi prostorskih skrajšav;
- : skicira krokije lutke v različnih pozah in zornih kotih;
- : določa osi posameznih delov telesa (rok, nog, vratu, ramenskega obroča, glave idr.) in na os dodaja volumen mase glede na opazovani segment;
- : riše in slika različne postavitve figure po spominu in jih umešča v različne vsebinske in prostorske situacije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše in tonsko naslika leseni model človeškega telesa (manekena) v enostavnih pozah s pomočjo geometrizacije na podlagi oblih geometrijskih teles in ga ustrezno umesti na slikovno ploskev različnih velikosti;
- » nariše konstrukcijsko risbo in jo tonsko modelira.

TERMINI

- leseni model človeškega telesa (maneken) ○ geometrizacija ○ prostorske skrajšave ○ osi telesa ○ krokiji
- tonska modelacija ○ kompozicija ○ volumen telesa ○ deformacija telesa ○ risanje po spominu

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE GEOMETRIZIRANEGA MODELA ČLOVEŠKE GLAVE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki rišejo in slikajo človeško glavo s pomočjo geometriziranega modela človeške glave. Uporaba geometrizacije pri risanju glave omogoča boljše razumevanje njenih prostorskih in volumenskih lastnosti, kar je ključno za pravilno razumevanje in določanje razmerij ter odnosa celote do podrobnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki raziskujejo različne možnosti pogledov in postavitev glav s pomočjo postopnega načrtovanja geometrizirane glave. Postopno se osredotočajo na natančno risanje simetral, osi in presekov volumna glave kot celote **SC** (4.2.6.1), **SC** (4.2.2.1), **SC** (4.5.3.1), **SC** (3.1.2.2), **SC** (3.1.1.1) in **SC** (3.1.3.3).

S pomočjo skiciranja z različnih zornih kotov ter prenašanjem geometrijskih značilnosti v risbo in sliko se naučijo, razumejo in narišejo bistvo oblike od celote k detajlu. Skicirajo, rišejo, tonsko modelirajo in slikajo geometrizirani model glave. Tema dijakom omogoča spoznavanje in obvladovanje temeljne veščine, potrebne za poglobljeno prostorsko razumevanje volumna človeške glave in likovnega upodabljanja človeškega obraza **SC** (1.3.1.1), **SC** (1.3.2.1), **SC** (1.3.4.1), **SC** (3.1.4.1), **SC** (3.2.1.4), **SC** (3.2.3.3), **SC** (3.2.4.1) in **SC** (3.3.4.3).

CILJI

Dijak:

- opazuje značilnosti človeške glave in jo riše s pomočjo geometrizacije;
- opazuje in riše volumen človeške glave s konstrukcijsko risbo - vidnost mej mase, zaznavanje presekov, simetrala in os glave v različnih legah;
- riše hitre skice in krokije z različnih zornih kotov in v različnih postavitvah modela glave - stoje, leže, višje, nižje ali navpično z lobanjo navzdol, v nagibih;
- riše konstrukcijo glave po spominu in lastni zamisli, izhajajoč iz razumevanja bistvenih oblikovnih značilnosti;
- riše predmete, ki so v neposredni povezavi s formo glave (npr. klobuk, kapa, očala ipd. na shematično narisani formi glave);
- modelira in tonsko slika predhodno dobro zasnovano konstrukcijsko risbo.

TERMINI

- geometrizacija glave
- konstrukcijska risba
- simetrala glave
- os glave
- volumen glave
- prostorske skrajšave
- kroki
- dodatek na glavi
- postavitev na slikovno ploskev

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE DELOV ČLOVEŠKEGA OBRAZA: NOS, OKO, UHO IN USTA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema se osredotoča na podrobno študijo posameznih delov obraza: nos, oči, usta in ušesa.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki spoznavajo anatomske značilnosti in sorazmerja obraznih delov ter se učijo, kako strukture konstrukcijsko narisati in tonsko naslikati (SC (4.1.1.1), (SC (1.3.2.1), (SC (4.5.3.1), (SC (4.2.6.1), (SC (3.1.2.2), (SC (3.1.1.1) in (SC (3.1.3.3)). Z razumevanjem oblik, prostorskih razmerij in tekstur dijaki interpretirajo dele človeškega obraza. S študijsko risbo in tonskim slikanjem dijaki razvijajo likovno razumevanje podrobnosti ter veščine modelacije (SC (1.3.4.1), (SC (3.1.4.1), (SC (3.2.1.4), (SC (3.2.3.3), (SC (3.2.4.1) in (SC (3.3.4.3)).

CILJI

Dijak:

- opazuje in analizira značilnosti posameznih delov človeškega obraza: nosu, oči, ušes in ust;
- razvija sposobnost risanja in tonskega slikanja obraznih delov z upoštevanjem sorazmerij, volumna in umeščenosti v celoto;
- razvija risbo s poudarkom na konstrukciji, ki vključuje preseke, prostorske osi in simetrale ter dodatne pomožne konstrukcijske črte;
- modelira obrazne dele s pomočjo tonske modelacije, pri čemer uporablja svetlobne in senčne prehode;

- : razvija občutek za anatomske zakonitosti in likovno interpretira prehode med posameznimi deli obraza ter jih združuje v celoto;
- : spodbuja samostojno interpretacijo opazovanih obraznih delov ter jih integrira v kompleksnejše likovne kompozicije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše in tonsko naslika posamezne dele človeškega obraza ter pri tem upošteva anatomske značilnosti;
- » razume in uporablja osnovne geometrijske oblike pri konstrukciji obraznih delov ter jih uporabi;
- » upošteva svetlobo in senco za modeliranje in tonsko slikanje tridimenzionalnega videza obraznih delov;
- » riše in tonsko naslika nos, oči, usta in ušesa v različnih pozicijah ter jih ustrezno integrira v kompleksnejšo kompozicijo glave;
- » znanja združuje v realistično upodobitev z lastno domišljjsko interpretacijo.

TERMINI

- anatomska struktura ◦ konstrukcijska risba ◦ tonska modelacija ◦ simetrala obraza ◦ osi obraznih delov
- prostorski odnosi ◦ mehki in ostri odnosi ◦ volumen obraznih delov ◦ zorni kot ◦ integracija delov

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE GEOMETRIZIRANEGA MODELA ČLOVEŠKE DLANI Z ZAPESTJEM

OBVEZNO

OPIS TEME

Dlan je kompleksna oblika, ki zahteva natančno razumevanje njenega volumna in strukture. V tem poglavju se dijaki osredotočajo na upodabljanje človeške dlani in zapestja s pomočjo geometrijske analize.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Geometrizacija omogoča razčlenitev kompleksnih oblik v osnovne geometrijske oblike in hkrati poenostavlja dlan z zapestjem tako, da dijak razume načrtovanje od celote k detajlu. V poglavju dijaki pobliže spoznajo prostorska sorazmerja in preseke posameznih delov dlani z zapestjem **SC** (4.1.1.1), **SC** (4.3.3.1), **SC** (4.5.3.1), **SC** (4.2.6.1), **SC** (3.1.2.2), **SC** (3.1.1.1) in **SC** (3.1.3.3). S pomočjo skiciranja in risanja z različnih zornih kotov bodo razvijali sposobnost opazovanja volumna in sorazmerij ter jih natančno prenašali na risarsko površino. Naloga zahteva tudi kreativno razmišljanje, saj dijaki dodajajo predmete, ki se povezujejo z obliko in funkcijo dlani, ter tonsko modelirajo volumen, kar omogoča poglobljeno razumevanje svetlobe, senc in prostorskih prehodov **SC** (1.3.1.1), **SC** (1.3.2.1), **SC** (1.3.4.1), **SC** (3.1.4.1), **SC** (3.2.1.4), **SC** (3.2.3.3), **SC** (3.2.4.1) in **SC** (3.3.4.3).

CILJI

Dijak:

- opazuje značilnosti človeške dlani z zapestjem in jo riše s pomočjo geometrizacije;
- opazuje in riše volumen človeške dlani z zapestjem s konstrukcijsko risbo - vidnost mej mase delov človeške dlani z zapestjem, zaznavanje presekov, simetral in osi prstov;
- po opazovanju skicira in riše geometriziran model človeške dlani z zapestjem v različnih postavitvah;
- riše hitre skice in krokije z različnih zornih kotov in v različnih postavitvah geometriziranega modela človeške dlani z zapestjem;
- riše konstrukcijo geometriziranega modela človeške dlani z zapestjem po spominu in lastni zamisli, izhajajoč iz razumevanja bistvenih oblikovnih značilnosti;
- riše predmete, ki so v neposredni povezavi s formo in oprijemom človeške dlani;
- modelira in tonsko slika predhodno zasnovano konstrukcijsko risbo človeške dlani z zapestjem.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše volumen človeške dlani z zapestjem s konstrukcijsko risbo;
- » tonsko naslika geometrizirano človeško dlan z zapestjem;
- » skicira človeško dlan z zapestjem in ji dodaja predmete, ki so v neposredni povezavi s formo in oprijemom človeške dlani z zapestjem po spominu in lastni zamisli.

TERMINI

- geometrizacija ◦ konstrukcijska risba ◦ sorazmerja ◦ tonska modelacija ◦ mehki in ostri prehodi ◦ os delov dlani ◦ dinamična postavitve ◦ dodajanje predmetov ◦ volumen dlani ◦ preseki in pregibi

OD GEOMETRIJSKEGA K ORGANSKEMU; RISANJE IN TONSKO SLIKANJE GEOMETRIZIRANEGA MODELA ČLOVEŠKEGA STOPALA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo značilnosti človeškega stopala in ga rišejo s pomočjo geometrizacije.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Opazujejo in rišejo volumen geometriziranega modela človeškega stopala s konstrukcijsko risbo, pri čemer prepoznavajo meje mase posameznih delov stopala, kot so peta, nart, prsti in gleženj, ter zaznavajo preseke, simetrale in osi. Dijaki skicirajo in rišejo geometrizirani model človeškega stopala v različnih postavitvah ter rišejo hitre skice in krokije z različnih zornih kotov. Prav tako rišejo konstrukcijo geometriziranega modela človeškega stopala po spominu in lastni zamisli, izhajajoč iz razumevanja bistvenih oblikovnih značilnosti ^{SC} (1.3.1.1), ^{SC} (1.3.2.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (4.1.1.1), ^{SC} (4.3.3.1), ^{SC} (4.5.3.1), ^{SC} (4.2.6.1), ^{SC} (3.1.2.2), ^{SC} (3.1.1.1), ^{SC} (3.1.3.3), ^{SC} (3.1.4.1), ^{SC} (3.2.1.4), ^{SC} (3.2.3.3), ^{SC} (3.2.4.1) in ^{SC} (3.3.4.3).

CILJI

Dijak:

- opazuje značilnosti človeškega stopala in ga riše s pomočjo geometrizacije;
- opazuje in riše volumen geometriziranega modela človeškega stopala s konstrukcijsko risbo – vidnost mej mase delov človeškega stopala (pete, narta, prstov, gležnja) in zaznavanje presekov, simetral, osi;
- po opazovanju skicira in riše geometrizirani model človeškega stopala v različnih postavitvah;
- riše hitre skice in krokije z različnih zornih kotov in v različnih postavitvah geometriziranega modela človeškega stopala;

- : riše konstrukcijo geometriziranega modela človeškega stopala po spominu in lastni zamisli, izhajajoč iz razumevanja bistvenih oblikovnih značilnosti;
- : modelira in tonsko slika predhodno zasnovano konstrukcijsko risbo človeškega stopala.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše volumen človeškega stopala s konstrukcijsko risbo;
- » tonsko naslika geometrizirano človeško stopalo.

TERMINI

- geometrizacija ◦ konstrukcijska risba ◦ prostorske skrajšave ◦ tonska modelacija ◦ os stopala ◦ sorazmerja
- dinamična postavitev ◦ volumen ◦ anatomske diagram

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ČLOVEŠKE GLAVE; ŠTUDIJA GLAVE PO MAVČNIH ODLITKIH, PO ŽIVEM MODELU (PORTRET, AVTOPORTRET)

OBVEZNO

OPIS TEME

Risanje in slikanje človeške glave zahteva razumevanje osnovne anatomske zgradbe ter površinskih značilnosti obraza. Lobanja kot temeljna struktura s posameznimi deli – čelo, ličnice, nos in čeljust – definira videz obraza in glave. Poznavanje anatomske značilnosti omogoča ustvarjanje upodobitev glave, bodisi v profilu, tričetrtinskem ali frontalnem pogledu.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Za učinkovito risanje glave je bistveno, da jo razdelimo na enostavnejše oblike in ploskve. To vključuje prepoznavanje ključnih meja, kjer se deli oblike prekrivajo ali niso vidni, ter konstrukcijskih/geometrizacijskih linij, ki opredeljujejo prehode med posameznimi deli obraza.

Usvajanje načrtovanja ni pomembno zgolj za realistično portretiranje, temveč tudi pri ustvarjanju domišljajskih ali stiliziranih upodobitev človeške glave. Ne glede na to, ali dijak riše po živem modelu ali po referenci (uporaba slikovnih anatomske učil, računalniških aplikacij ipd.), sta natančno opazovanje in razumevanje anatomije, skupaj z vztrajno prakso, ključna za razvoj in razumevanja dane naloge.

Tema se osredotoča na poglobljeno risanje in slikanje človeške glave, pri čemer se dijaki seznajajo z anatomske značilnostmi in proporci glave, študirajo obliko in strukturo na mavčnih odlitkih ter ob risanju po živem modelu. Pri portretiranju glave, bodisi portreta bodisi avtoportreta, dijaki razvijajo občutek za pravilne proporce, volumne in teksture. Cilj je usvojiti tehnike risanja in slikanja glave, upoštevajoč prostorsko orientacijo, oblikovne značilnosti in svetlobne učinke, ki vplivajo na obliko upodobitve človeške glave ^{SC} (1.3.1.1), ^{SC} (1.3.2.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (4.1.1.1), ^{SC} (4.3.3.1), ^{SC} (4.5.3.1), ^{SC} (4.2.6.1), ^{SC} (3.1.1.1), ^{SC} (3.1.2.2), ^{SC} (3.1.3.3), ^{SC} (3.1.4.1), ^{SC} (3.2.1.4), ^{SC} (3.2.3.3) in ^{SC} (3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- : opazuje in riše anatomske značilnosti človeške glave;
- : razume in uporabi proporce ter riše prostorsko konstrukcijo glave;
- : riše študije glave iz različnih zornih kotov in v različnih pozah;
- : razvija sposobnost risanja portretov in avtoportretov z upoštevanjem anatomske in fizionomske značilnosti posameznika;
- : razvija sposobnost modelacije in modulacije glave z uporabo linije, tona in barve;
- : riše kroki in detajlne študije glave po opazovanju ali spominu;
- : uporablja različne tehnike risanja in slikanja za upodabljanje človeške glave.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » nariše in naslika anatomsko pravilno človeško glavo z uporabo konstrukcijskih risb;
- » nariše človeško glavo z različnih zornih kotov, upoštevajoč proporce in anatomske značilnosti;
- » za upodobitev volumenskih značilnosti obraza uporabi različne tehnike tonske modelacije, upoštevajoč kompozicijsko, svetlobno in barvno situacijo.

TERMINI

○ anatomsko struktura glave ○ lobanja ○ proporcije ○ fizionomske značilnosti ○ konstrukcijska risba
 ○ geometrizacija ○ tonska modelacija ○ gradacija tonov ○ svetlobni učinki ○ uporaba kontrastov ○ vloga perspektive ○ likovna sredstva ○ barvna modulacija ○ svetlobno-barvni učinek ○ barvni kontrasti ○ barvni preliv ○ interakcija svetlobe in barve ○ likovna sredstva in tehnike ○ mavčni odlitek ○ zorni kot ○ svetlo-temne vrednosti ○ kroki

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ČLOVEŠKE FIGURE RISANJE IN SLIKANJE SKELETA, MIŠIČNEGA USTROJA IN FORME ČLOVEŠKEGA TELESA.

OBVEZNO

OPIS TEME

Risanje in slikanje človeške figure je ena najzahtevnejših, a hkrati najpomembnejših tem. Človeško telo s svojo kompleksno strukturo in dinamičnostjo zahteva od dijaka temeljno razumevanje ter vpogled v strukturo človeškega telesa, sorazmerja v odnosu delov do celote, anatomske zgradbe in funkcijo posameznih delov telesa glede na gibanje. V tem poglavju se dijaki osredotočajo na risanje in slikanje človeške figure v različnih položajih ter razvijajo svoje sposobnosti risanja in slikanja človeške figure v prostoru.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ključno pri risanju in slikanju človeške figure je gradnja telesa z osnovnimi geometrijskimi telesi (valj, krogla, kvader), kar omogoča postopno konstruiranje figure. S tem pristopom dijaki pridobijo razumevanje ključnih volumnov in sorazmerij telesa ter povezav med posameznimi deli. Ko so ti osnovni elementi usvojeni, se lotijo natančnejših študij skeletnih in mišičnih skupin.

Delo z živimi modeli je pomemben del tega poglavja, saj dijakom omogoča razvoj občutka za karakternost figure, dinamiko in specifično pozo ter ravnotežje figure v prostoru. Poleg natančnega risanja in slikanja po opazovanju se spodbuja tudi skiciranje in risanje krokijev, pri čemer lahko dijaki tudi eksperimentirajo z različnimi tehnikami in načini dela. Tema dijakom omogoča poleg študijskih pristopov tudi razvoj njihovega osebnega risarskega in slikarskega izraza.

Ta proces se začne z razumevanjem skeletnega ogrodja, ki služi kot podlaga za določanje proporcev in drže človeške figure. Na tej podlagi dijaki študije nadgrajujejo s študijem mišične strukture, ki opredeljuje gibanje in obliko telesa.

Dijak spozna kompleksnost ustroja človeškega telesa ter ga s postopno gradnjo razdeli in preoblikuje v risarsko ali slikarsko celoto. Osnovna gradnja se začne s skeletom, ki služi kot strukturna osnova. Skelet določa tudi ključne osi, ki so izhodišče za pravilno umeščanje telesa v prostor.

Sledi risanje mišičnega ustroja s pomočjo anatomskih predlog. Mišice ne le oblikujejo figuro, ampak igrajo ključno vlogo pri gibanju in napetosti telesa. Razumevanje tega omogoča dijaku, da spozna tektoniko človeškega telesa.

Dijak pri risanju figure kompleksne anatomske značilnosti najprej zreducira na osnovna geometrijska telesa, s tem razume medsebojno povezavo različnih delov telesa ter jih povezuje v celoto v končni postavitvi figure v prostoru. Postopni prehod od skeletnih struktur do natančno upodobljene muskulature omogoča dijaku ustvarjanje natančnih, proporcionalnih in dinamičnih prikazov delov človeškega telesa in človeškega telesa kot celote.

Razumevanje in upodabljanje po danih stopnjah (skelet, mišice in telo kot celota) omogoča raziskovanje gibanja, drže in naravne dinamike človeškega telesa v različnih pozah. Uporaba teh metod pripomore k obvladovanju tako realističnih kot stiliziranih upodobitev človeške figure.

Sledi oblikovanje zunanjih kontur telesa, pri čemer dijak upošteva vse usvojeno znanje in ga nadgradi z upodabljanjem tekstur telesa in draperij, prehodov med svetlobo in senco ter tako ustvari celovit videz figure. Ta stopnja zahteva obvladovanje tonske modelacije in uporabe svetlobnih ključev za doseg prostorskih učinkov (1.3.1.1), (1.3.2.1) in (1.3.4.1).

Postopna gradnja figure tako omogoča celosten pristop k slikanju človeškega telesa, ki temelji na natančni konstrukciji, razumevanju mišične dinamike in površinskih značilnosti, kar vodi do realističnih ali stiliziranih upodobitev figure v prostoru (4.1.1.1), (4.3.3.1), (4.5.3.1), (4.2.6.1), (3.1.1.1), (3.1.2.2), (3.1.3.3), (3.1.4.1), (3.2.1.4), (3.2.3.3) in (3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- konstruira dele telesa in človeško telo z osnovnimi geometrijskimi telesi (krogle, valji, kocke, kvadri), razvija občutek za volumen, proporce človeškega telesa in zaznavanje telesa ter površinskih značilnosti telesa v prostoru v različnih pozah;
- razume osnovno anatomsko strukturo človeškega telesa – skeleta in mišičnega ustroja – ter to upošteva pri umeščanju v risbo ali sliko;
- razume, konstrukcijsko nariše študijo skeleta, uporablja tonsko modelacijo in barvo za upodabljanje mišičnih sklopov človeškega telesa.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » natančno konstruira risbo človeške figure s pomočjo osnovnih geometrijskih teles in pravih proporcij;

- » razume in pravilno upodablja skelet, mišično zgradbo človeškega telesa in površinskih značilnosti telesa;
- » uporablja svetlobne in prostorske ključne za ustvarjanje globine in realističnega videza telesa;
- » samostojno oblikuje figuro, pri čemer upošteva anatomske zakonitosti in dinamiko gibanja telesa.

TERMINI

- anatomija človeškega telesa ◦ skelet ◦ mišični ustroj ◦ proporci ◦ tektonika telesa ◦ geometrizacija
- tonska modelacija ◦ draperija ◦ dinamika telesa ◦ konstrukcijska risba ◦ sklep ◦ površinske značilnosti
- figura ◦ krokiji ◦ ravnotežje ◦ likovne tehnike ◦ prostorski učinki

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ČLOVEŠKE FIGURE, MOŠKA IN ŽENSKA FIGURA - AKT PO ANTIČNIH IN ODLITKIH V RAZLIČNIH MATERIALIH

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema se osredotoča na risanje in slikanje ženske in moške figure po odlitkih ter upoštevanje anatomskih specifik golega telesa.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tema se osredotoča na upodabljanje kompleksnejših organskih form, risanje in slikanje človeške figure, tako moške kot ženske, ter tudi risanje akta po antičnih odlitkih v različnih materialih ^{SC}(4.2.2.1), ^{SC}(4.2.6.1), ^{SC}(4.2.4.1), ^{SC}(4.3.3.1), ^{SC}(1.3.1.1), ^{SC}(1.3.4.1), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(3.1.1.1), ^{SC}(3.1.2.2), ^{SC}(3.1.3.3), ^{SC}(3.1.4.1), ^{SC}(3.2.1.4), ^{SC}(3.2.3.3) in ^{SC}(3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

○: skicira, riše in slika človeško figuro ali dele človeške figure po odlitkih (figura, torzo, deli telesa) v različnih prostorskih situacijah in jih smiselno umešča v različne velikosti formatov;

○: skicira, riše in slika človeško figuro z natančnim pozicioniranjem simetrane, težiščnice (kontrapost), sorazmerij, skrajšav in presekov, upoštevajoč anatomske značilnosti skeleta in mišične strukture pri statičnih in dinamičnih pozah človeške figure;

- : riše študije odlitka telesa v kontrapostu z iskanjem pravega razporeda mas glede na težiščnico telesa;
- : riše in slika figuro v dani svetlobni situaciji s pomočjo modelacijskih tehnik;
- : razvija lastno likovno izražanje pri risanju in slikanju človeške figure z uporabo različnih risarskih in slikarskih tehnik in stilov od realističnih do stiliziranih interpretacij.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v risbi, skici in sliki upodablja pravilne proporce človeške figure;
- » razume in smiselno konstruira različne dinamične in statične pozicije človeškega telesa in kontrapost kot primer harmonično-dinamičnega ravnovesja;
- » konstruira figuro v razločevanju med nosilnimi in nošenimi deli človeškega telesa;
- » smiselno kompozicijsko umešča figuro v format glede na njeno pozicijo v prostoru;
- » modelira glede na svetlobno situacijo;
- » razvija lastne stilizirane interpretacije človeške figure in jih uporablja v kompozicijah.

TERMINI

- akt ◦ proporci ◦ kanoni ◦ kontrapost ◦ tektonika telesa ◦ simetrala ◦ težiščnica
- skrajšava(foreshortening) ◦ preseki ◦ stilizacija ◦ abstrahiranje ◦ nosilni in nošeni deli

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE ČLOVEŠKE FIGURE, RISANJE OBLEČENE ČLOVEŠKE FIGURE (MOŠKA, ŽENSKA, OTROŠKA) V RAZLIČNIH POZAH V PROSTORU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema se osredotoča na risanje oblečene človeške figure v različnih pozah v prostoru.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tema se osredotoča na upodabljanje kompleksnejših organskih form, risanje človeške figure, tako moške, ženske in otroške, v različnih pozah v prostoru ^{SC}(4.2.2.1), ^{SC}(4.2.6.1), ^{SC}(4.2.4.1), ^{SC}(4.3.3.1), ^{SC}(1.3.1.1), ^{SC}(1.3.4.1), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(3.1.1.1), ^{SC}(3.1.2.2), ^{SC}(3.1.3.3), ^{SC}(3.1.4.1), ^{SC}(3.2.1.4), ^{SC}(3.2.3.3) in ^{SC}(3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- : riše kroki figure v različnih prostorskih situacijah iz različnih zornih kotov;
- : išče razmerja med celoto figure in okoljem;
- : išče oporne točke vidnih delov okostja za načrtovanje konstrukcije figure;

- : po opazovanju riše človeško figuro v različnih položajih (sede, stoje, leže) v dani prostorski postavitvi, upoštevajoč konstrukcijo figure glede na anatomske značilnosti, karakternost figure glede na prostorsko postavitve ter glede na svetlobno situacijo pri uporabi modelacije;
- : figuro stilizira (linijsko, ploskovno, modelacijsko) in kompozicijsko kadrira glede na prostorsko postavitve;
- : analizira držo telesa in riše figuro v gibanju v aktivnem odnosu v različnih prostorskih situacijah (opravih);
- : riše človeško figuro in analizira proporce, konstitucijo in karakternost človeške figure glede na starost in spol;
- : riše figuro v odnosu do realnega prostora, postavitve predmetov v odnosu do figure in določa medsebojna sorazmerja in velikosti;
- : z različnimi načini risbe nakazuje prostorskost bližnjih in oddaljenih delov kompozicije v prostoru (prostorski plani in deformacija figure);
- : med risanjem opazuje, spoznava, analizira in sledi formi telesa ter draperije, ki se oprijema telesa, riše in analizira gube na draperiji, riše in opazuje texture in deformacije vzorcev draperije;
- : individualizira in razvije risarski izraz pri upodabljanju človeške figure v prostoru in uporabi različnih slikarskih in risarskih tehnik.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » konstruira/nariše oblečeno človeško figuro v prostoru s pomočjo kompozicijskega kadriranja in vidnih točk skeleta, sledi odnosu draperije in telesa;
- » pri risanju upošteva sorazmerja postavitve figure in predmetov v prostoru;
- » uporabi ustrezne proporce glede na starost in spol modela, zna izraziti karakternost človeške figure.

TERMINI

- kroki ◦ proporci ◦ vidne točke skeleta ◦ težiščnica ◦ konstitucija figure ◦ draperija ◦ deformacija vzorca
- prostorski plani ◦ kompozicijsko kadriranje ◦ stilizacija ◦ aktivni odnos figure ◦ tekstura draperije
- individualni izraz

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; SLIKANJE ČLOVEŠKE FIGURE, SLIKANJE OBLEČENE ČLOVEŠKE FIGURE (MOŠKA, ŽENSKA, OTROŠKA) V RAZLIČNIH POZAH V PROSTORU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema se osredotoča na slikanje oblečene človeške figure v različnih pozah v prostoru.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tema se osredotoča na upodabljanje kompleksnejših organskih form, slikanje človeške figure, tako moške, ženske in otroške v različnih pozah v prostoru ^{SC}(4.2.2.1), ^{SC}(4.2.6.1), ^{SC}(4.2.4.1), ^{SC}(4.3.3.1), ^{SC}(1.3.1.1), ^{SC}(1.3.3.1), ^{SC}(1.3.4.1), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(3.1.1.1), ^{SC}(3.1.2.2), ^{SC}(3.1.3.3), ^{SC}(3.1.4.1), ^{SC}(3.2.1.4), ^{SC}(3.2.3.3) in ^{SC}(3.2.4.1).

CILJI

Dijak:

- : naslika barvne skice figure v različnih prostorskih situacijah iz različnih zornih kotov;
- : išče razmerja med celoto figure in okoljem;
- : po opazovanju tonsko slika človeško figuro v različnih položajih (sede, stoje, leže) v dani prostorski postavitvi, upoštevajoč konstrukcijo figure, karakternost figure in svetlobno situacijo,
- : figuro slika (ploskovno, tonsko, barvno) in kompozicijsko kadrira glede na prostorsko postavitve;

- : slika človeško figuro z upoštevanjem konstitucije in karakternosti glede na starost in spol;
- : slika figuro v odnosu do realnega prostora, postavitve predmetov v odnosu do figure in določa medsebojna sorazmerja in velikosti;
- : z različno obravnavo barve nakazuje prostorskost bližnjih in oddaljenih delov kompozicije v prostoru (prostorski plani, modelacija, modulacija);
- : slika motiv, spoznava, analizira in sledi formi človeškega telesa ter draperije, ki se oprijema telesa, slika in analizira gube na draperiji, slika teksture in deformacije vzorcev draperije.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporabi proporcionalne zakonitosti upodabljanja figure različnega spola in starosti;
- » v slikarski kompoziciji izraža karakternost človeške figure v odnosu do postavitve figure v prostor skozi individualizirani slikarski izraz.

TERMINI

- barvna skica ◦ tonska modelacija ◦ barvna modulacija ◦ prostorski plani ◦ konstrukcija figure
- kompozicijsko kadriranje ◦ tonske vrednosti ◦ tekstura draperije ◦ deformacija vzorcev ◦ individualni slikarski izraz ◦ svetlobna situacija ◦ karakternost figure

KOMPLEKSNEJŠE ORGANSKE FORME; RISANJE IN SLIKANJE ŽIVALSKIH FORM

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obravnava risanje in slikanje živalskih form, pri čemer se dijaki poglobijo v anatomske značilnosti živalskih form, raziskujejo možnosti likovne interpretacije, stilizacije ter konstrukcije omenjenih form.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijaki raziskujejo svet naravnih oblik, kompleksnih struktur, tekstur in detajlov. Živali kot del naravnega okolja ponujajo pester nabor motivov, ki jih je mogoče likovno raziskovati ter različno risarsko in slikarsko interpretirati. Tema je zasnovana tako, da dijake spodbuja k opazovanju teh form in prepoznavanju njihovih ključnih značilnosti. Ob različnih nalogah bodo dijaki izrazili tako preprostost kot kompleksnost naravnih oblik, pri tem pa uporabljali različne risarske in slikarske tehnike, ustvarjali različne zapise z možnostjo uporabe čistega risarskega zapisa ali pa v risbi uporabili modelacijo in teksturo. Tema vključuje tako realistične kot domišljijске interpretacije živalskih motivov ^{SC} (1.3.1.1), ^{SC} (1.3.3.1), ^{SC} (1.3.4.1), ^{SC} (1.3.4.2), ^{SC} (3.1.4.1), ^{SC} (3.2.1.4), ^{SC} (3.2.3.3), ^{SC} (3.2.4.1) in ^{SC} (3.3.5.3).

CILJI

Dijak:

- opazuje in riše različne živalske oblike, pri čemer analizira konstrukcijske specifične forme in sorazmerja med posameznimi deli;
- riše krokije in konstrukcijske risbe živali z uporabo osnovnih geometrijskih oblik;
- stilizira in modelira živalske oblike s pomočjo linije, ploskve, volumna in tonske modelacije;
- s pomočjo risanja in slikanja razvija občutek za proporce in prostorska razmerja med deli in celoto;
- ustvarja risarske in slikarske kompozicijske rešitve, pri čemer živalske forme postavi v različne prostorske in vsebinske situacije;

- : uporablja različne risarske in slikarske tehnike za upodabljanje tekstur in detajlov živalskih oblik;
- : spodbuja domišljijso interpretacijo motivov živalskih form.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna konstrukcijske značilnosti izbranih živalskih vrst;
- » nariše in naslika različne živalske forme z upoštevanjem sorazmerij med deli in celoto;
- » uporabi geometrijska telesa za prikaz form živali;
- » stilizira živalske forme z uporabo različnih likovnih elementov in likovnih tehnik;
- » nariše krokijske in konstrukcijske risbe z različnih zornih kotov in v različnih legah;
- » nariše in naslika živalske forme v različnih risarskih in slikarskih tehnikah (npr. oglje, kreda, svinčnik, tempera, akril, olje, akvarel);
- » nariše in naslika živalske forme v različnih postavitvah, upoštevajoč prostorske ključe in oblikotvorne značilnosti;
- » stilizira živalske oblike po opazovanju in jih interpretira v lastnih likovnih rešitvah;
- » uporabi različne risarske in slikarske tehnike, s katerimi uspešno upodablja texture in prostorske odnose pri opazovani živalski formi;
- » prepozna in uporablja osnovne geometrijske oblike za konstruiranje kompleksnih form;
- » domišljijso interpretira motive na temo živalskih form.

TERMINI

- konstrukcijska risba ◦ proporcij ◦ tekstura ◦ tonska modelacija ◦ stilizacija ◦ domišljijso interpretacija
- kompozicijsko kadriranje ◦ prostorski ključi ◦ digitalna ilustracija

RISANJE IN SLIKANJE RAZLIČNIH TEMATIK PO LASTNI ZAMISLI IN DOMIŠLJIJI (ILUSTRACIJA)

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema je osredotočena na ustvarjanje ilustracij, pri čemer imajo dijaki priložnost izraziti svoje ideje in interpretacije domišljijских vsebin.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ilustracija združuje umetniško izraznost in pripovedno moč, saj likovno interpretira zgodbe, koncepte ali abstraktne ideje. Naloge dijake spodbujajo k ustvarjanju lastnih likovnih rešitev, pri čemer se osredotočajo na izražanje domišljijских vsebin s poetičnimi ali tekstualnimi izhodišči oziroma konceptualnimi zasnovami. Poleg tega dijak raziskuje različne možnosti izraza tudi z različnimi risarskimi in slikarskimi tehnikami ter razvija sposobnost likovnega pripovedovanja v individualnem domišljijском svetu podob ^{SC}(1.3.3.1), ^{SC}(1.3.4.1), ^{SC}(1.3.4.2), ^{SC}(1.2.4.1), ^{SC}(1.2.5.1), ^{SC}(1.2.3.1), ^{SC}(1.2.3.2), ^{SC}(5.1.2.1), ^{SC}(5.1.4.1), ^{SC}(5.2.3.1), ^{SC}(3.1.4.1), ^{SC}(3.2.1.4), ^{SC}(3.2.3.3), ^{SC}(3.2.4.1), ^{SC}(3.3.5.3), ^{SC}(3.3.5.1), ^{SC}(3.2.2.3), ^{SC}(3.2.5.1) in ^{SC}(3.3.4.3).

CILJI

Dijak:

- : razvija in izraža domišljijские ideje skozi likovni jezik ob razumevanju pojma ilustracija;
- : uporablja različne klasične tehnike risanja in slikanja ter eksperimentalne tehnike za ustvarjanje domišljijских podob – ilustracij;
- : je sposoben povezovati besedilne in vizualne elemente ter jih preoblikovati v ilustracije;
- : razvija občutek za kompozicijo in kadriranje pri ustvarjanju ilustracij;

- : razvija osebni stil v kontekstu ilustracije in vizualne pripovedi;
- : ustvarja kompleksnejše kompozicijske rešitve in stilizirane interpretacije na podlagi opazovanja in domišljije;
- : išče in preizkuša možnosti kadriranja ter izrezov v ilustraciji glede na razpoložljivi format;
- : razvija in ustvarja ilustracije in vizualne pripovedi na podlagi lastnih idej, literarnih besedil ali drugih konceptualnih izhodišč;
- : uporablja različne likovne tehnike (npr. svinčnik, oglje, flomaster, akvarel, akril, olje, digitalna orodja) za ustvarjanje ilustracij in vizualnih pripovedi;
- : razvija sposobnost likovnega/vizualnega pripovedovanja skozi podobe z uporabo različnih kompozicijskih rešitev in stilizacij;
- : povezuje besedilne in vizualne elemente pri ustvarjanju ilustracij ter ustvari ilustracije in vizualne pripovedi z različnimi stilskimi pristopi;
- : razvija sposobnost oblikovanja vizualne zgodbe glede na ciljno publiko in specifične vsebine, kot so npr. scenarij, karakterizacija likov in zgodboris.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » ustvari ilustracijo, pri čemer učinkovito prenaša lastne domišljijske zamisli in vizualne interpretacije;
- » uspešno poveže besedilne vsebine in likovne elemente v smiselno celoto;
- » uporabi različne likovne in vizualne tehnike, ki omogočajo kvaliteten likovni/vizualni izraz;
- » razvije domišljijско likovno rešitev in jo realizira v ilustraciji ali vizualni pripovedi, ki prikazuje osebno stilizirano interpretacijo;
- » pozna in analizira dela znanih ilustratorjev ter njihove tehnike in jih uporabi v lastnih delih;
- » ustvari ilustracijo, ki ustrezno izraža izbrano temo, literarno vsebino ali vizualno zamisel in jo prilagodi ciljni publiku;
- » uspešno poveže besedilo in podobo v celovito ilustracijo ali vizualno pripoved, pri čemer uporabi ustrezne tehnike in stilizacije;
- » izkazuje razumevanje kompozicije in kadriranja v ilustraciji ter učinkovito upravlja z likovnimi elementi za krepitev pripovednosti;
- » samostojno razvija in realizira lastne likovne/vizualne rešitve, ki izražajo osebni stil in izraz.

TERMINI

- ilustracija
- likovni/vizualni pripovedni jezik
- risarske tehnike
- slikarske tehnike
- tonska modelacije
- barvna modulacija
- kompozicija
- kadriranje
- domišljajska interpretacija
- vizualna pripoved
- format

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

- » Albers, J., (2013). *Interaction of color*. Yale University press, New Haven.
- » Aristides, J., (2011). *Lessons in Classical Drawing*. New York, Warson-Guptill Publications.
- » Bammes, G., (1973). *Die Gestalt des Menschen*. Ravensburg, Otto Maier Verlag.
- » Bammes, G., (1992). *Sehen und verstehen*. Ravensburg, Otto Maier Verlag.
- » Bammes, G., (1999). *Studien zur Gestalt des Tieres*. Ravensburg, Otto Maier Verlag.
- » Bammes, G., (2001). *Studien zur Gestalt des Menschen*. Leipzig, Seemann Verlag.
- » Bridgman, G. B., (cop. 2017, 1952). *Bridgman's complete guide to drawing from life: 5th edition*. New York, Union Square.
- » Gill, R. W. (1991). *Basic rendering : effective drawing for designers, artists and illustrators*. London, Thames and Hudson.
- » Gottsegen, M. D., (2006). *The painter's handbook : a complete reference*. Watson New York, Guptill Publications.
- » Itten, J., (1999). *Umetnost barve: študijska izdaja*. Jesenice, R. Reichmann.
- » Kraigher-Hozo. M., (1991). *Metode slikanja i materijali*. Sarajevo, Svijetlost.
- » Leonardo da Vinci (2014). *Traktat o slikarstvu*. Ljubljana, Studia humanitatis.
- » Muhovič, J., (2015). *Leksikon likovne teorije: slovar likovnoteoretskih izrazov z ustreznici iz angleške, nemške in francoske terminologije*. Celje, Mohorjeva založba.
- » Palmič, N., (2020). *Od risbe do slike*. Ljubljana, JSKD.
- » Rački, T., (1993). *Veščina risanja 2. Človeška figura*. Ljubljana, Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- » Rački, T., (1997). *Veščina risanja 1. Predmeti in prostor*. Ljubljana, Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- » Rački, T., (2004). *Veščina likovne kompozicije*. Ljubljana, Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- » Rački, T., (2010). *Veščina risanja 3. Majhne skrivnosti velikih mojstrov*. Ljubljana, Zveza kulturnih organizacij Slovenije.

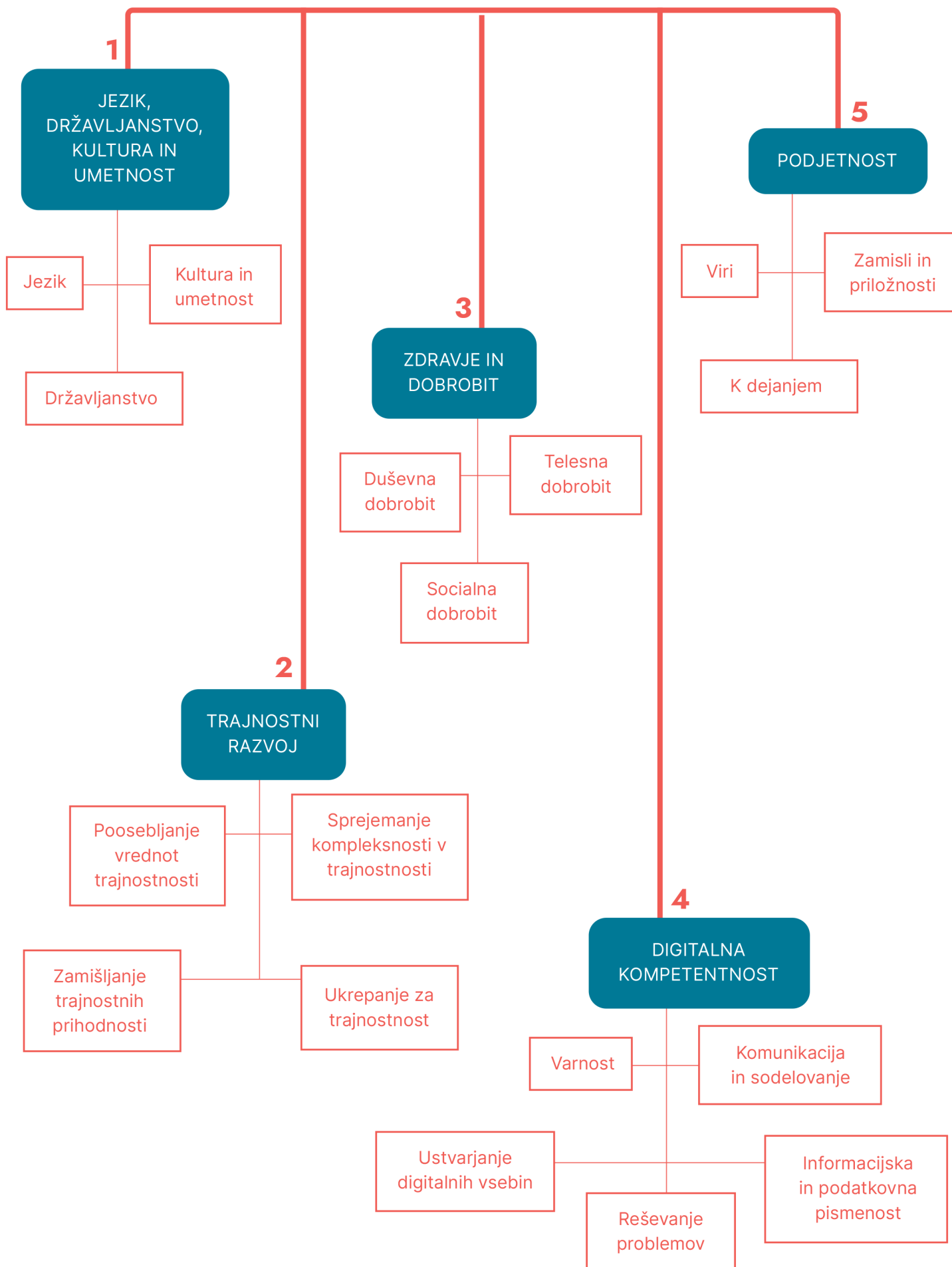
- » Rački, T., (2014). *Veščina slikanje - barve*. Ljubljana, Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- » Šištaršič, N., Butina, M., De Gleria, B., Skubin, I. in Zornik, K., (2011). *Likovna teorija: Učbenik za likovno teorijo v vzgojno-izobraževalnem programu umetniška gimnazija - likovna smer*. Debora; Karantanija.
- » Zalaznik, J., (2007). *Bilo je nekoč v 20. st.* Ljubljana, JSKD.
- » Zalaznik, J., (2009). *Kako je umetnost izgubila nedolžnost*. Ljubljana, JSKD.
- » Zalaznik, J., (2011). *Tekst in podoba*. Ljubljana, JSKD.
- » Zalaznik, J., (2015). *Kvadrat in krog, kocka in krogla*. Ljubljana, JSKD.
- » Zalaznik, J., (2019). *Oblo in oglato*. Ljubljana, JSKD.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.